



Crna Gora
Ministarstvo prosvjete



CENTAR ZA STRUČNO
OBRAZOVANJE

STANDARD ZANIMANJA

TEHNIČAR/ TEHNIČARKA DIZAJNA U ŠTAMPANIM MEDIJIMA

SADRŽAJ

1.	OPŠTE INFORMACIJE O ZANIMANJU.....	2
2.	TIPIČNI POSLOVI U OKVIRU ZANIMANJA	3
3.	KLJUČNI POSLOVI.....	4
3.1.	GRUPA POSLOVA: ANALIZA, PLANIRANJE I ORGANIZACIJA RADA	4
3.2.	GRUPA POSLOVA: PRIPREMA POSLA I RADNOG MJESTA	5
3.3.	GRUPA POSLOVA: OPERATIVNI POSLOVI	6
3.4.	GRUPA POSLOVA: KOMERCIJALNI POSLOVI	11
3.5.	GRUPA POSLOVA: ADMINISTRATIVNI POSLOVI.....	12
3.6.	GRUPA POSLOVA: POSLOVI RUKOVOĐENJA.....	13
3.7.	GRUPA POSLOVA: NADZOR RADA.....	14
3.8.	GRUPA POSLOVA: OBEZBJEĐIVANJE KVALITETA	15
3.9.	GRUPA POSLOVA: ODRŽAVANJE I POPRAVKE	16
3.10.	GRUPA POSLOVA: KOMUNIKACIJA	17
3.11.	GRUPA POSLOVA: OČUVANJE ZDRAVLJA I OKOLINE.....	18
4.	OSTALE INFORMACIJE O ZANIMANJU.....	20
5.	REFERENTNI PODACI.....	21

Napomena:

Svi izrazi koji se u ovom dokumentu koriste u muškom rodu, obuhvataju iste izraze u ženskom rodu.

1. OPŠTE INFORMACIJE O ZANIMANJU

NAZIV ZANIMANJA: TEHNIČAR/ TEHNIČARKA DIZAJNA U ŠTAMPANIM MEDIJIMA

NIVO: IV1

OPIS ZANIMANJA:

Tehničar dizajna u štampanim medijima učestvuje u poslovima kreiranja idejnih rješenja štampanih grafičkih proizvoda u zavisnosti od tehnologije kojom se realizuje, a na osnovu analize dobijenog materijala za realizaciju. Kreira izgled proizvoda na osnovu zahtjeva klijenta i prema tehnici štampe i izrađuje *layout* proizvoda. Angažovan je na poslovima prezentovanja idejnog rješenja i korigovanja na osnovu zahtjeva.

KOMPETENCIJE

Tehničar dizajna štampe:

- Analizira radni zadatak i planira realizaciju poslova kreiranja idejnog rješenja štampanog medija
- Organizuje sopstveni rad i rad grupe za izvođenje poslova kreiranja idejnog rješenja štampanog medija
- Obezbjeduje resurse za realizaciju poslova kreiranja idejnog rješenja štampanog medija
- Priprema radno mjesto za realizaciju poslova kreiranja idejnog rješenja štampanog medija
- Priprema tehničku dokumentaciju u koordinaciji sa saradnicima i nadređenim
- Analizira dobijeni materijal za kreiranje idejnog rješenja štampanog medija
- Izrađuje *layout* štampanog medija i makete finalnog štampanog proizvoda
- Analizira predlog idejnog rješenja štampanog medija
- Vršiti prezentovanje idejnog rješenja štampanog medija
- Izrađuje radnu dokumentaciju prema propisanoj proceduri
- Saraduje sa radnom grupom za realizaciju idejnog rješenja štampanog medija
- Vršiti nadzor nad poslovima radne grupe za realizaciju idejnog rješenja štampanog medija
- Sprovodi postupke za kontrolu kvaliteta rada, u skladu sa normativima i drugim propisima
- Kontroliše ispravnost i funkcionalnost opreme i softverskih paketa
- Obavlja komunikaciju sa nadređenima, saradnicima i korisnicima usluga, koristeći pravila poslovne komunikacije
- Sprovodi postupke i mjere za zaštitu na radu, zaštitu okoline i očuvanja zdravlja

2. TIPIČNI POSLOVI U OKVIRU ZANIMANJA

Grupe poslova	Ključni poslovi
Analiza, planiranje i organizacija rada	- Analiziranje radnog zadatka i planiranje rada u dizajnu štampanih medija
Priprema posla i radnog mjesta	- Obezbeđivanje resursa za realizaciju poslova kreiranja idejnog rješenja štampanog medija
Operativni poslovi	<ul style="list-style-type: none"> - Analiza dobijenih materijala za kreiranje idejnog rješenja štampanog medija - Izrada <i>layout</i>-a štampanog medija - Izrada makete finalnog štampanog medija - Analiza predloga idejnog rješenja štampanog medija - Prezentacija idejnog rješenja štampanog medija klijentu
Komercijalni poslovi	- Nabavka potrebnog materijala i opreme i procjena troškova realizacije radnog zadatka
Administrativni poslovi	- Ispunjavanje radne dokumentacije i vođenje evidencija
Poslovi rukovođenja	- Rukovođenje radnom grupom za realizaciju radnog zadatka
Nadzor rada	- Vršenje nadzora nad poslovima radne grupe za realizaciju radnog zadatka dizajna štampanog medija
Obezbeđivanje kvaliteta	- Sprovođenje postupaka za kontrolu kvaliteta rada, u skladu sa normativima i drugim propisima
Održavanje i popravke	- Kontrola ispravnosti i funkcionalnosti opreme i softverskih paketa
Komunikacija	- Obavljanje komunikacije sa nadređenima, saradnicima i klijentima
Očuvanje zdravlja i okoline	<ul style="list-style-type: none"> - Sprovođenje postupaka i mjera za zaštitu na radu i očuvanje zdravlja - Sprovođenje postupaka i mjera za zaštitu okoline

3. KLJUČNI POSLOVI

3.1. GRUPA POSLOVA: ANALIZA, PLANIRANJE I ORGANIZACIJA RADA

3.1.1. Ključni posao: Analiziranje radnog zadatka i planiranje rada u dizajnu štampanih medija

Aktivnosti za realizaciju ključnog posla

Za uspješnu realizaciju ključnog posla, Tehničar dizajna u štampanim medijima:

- Pregleda radni nalog u cilju planiranja aktivnosti i neophodnih **resursa** za realizaciju poslova kreiranja idejnog rješenja štampanih proizvoda
 - Resursi:** izvršiooci radnog zadatka (struktura i broj), softverski programi za kreiranje idejnog rješenja štampanih proizvoda, materijal i dr.
- Analizira radni zadatak u cilju specifikacije **dokumentacije** potrebne za njegovu realizaciju
 - Dokumentacija:** radna dokumentacija, tehnička dokumentacija i dr.
- Pregleda **zakonsku i tehničku regulativu** neophodnu za izvršenje radnog zadatka
 - Zakonska regulativa:** zakoni, podzakonski akti (pravilnici, uredbe, propisi i dr.) i dr.
 - Tehnička regulativa:** standardi, tehnički propisi i preporuke, uputstva i dr.
- Izrađuje plan dinamike izrade radne dokumentacije u cjelini i po fazama, u skladu sa zahtjevima radnog zadatka i u dogovoru sa nadređenima
- Usklađuje sopstveni rad i rad grupe za realizaciju poslova kreiranja idejnog rješenja sa radom drugih grupa i/ili organizacionih jedinica
- Organizuje radne sastanke sa saradnicima, u skladu sa svojim nadležnostima

Oblasti znanja za realizaciju ključnog posla

- Radna dokumentacija (radni nalog, radni zadatak i dr.)
- Zakonska regulativa iz oblasti grafičkog dizajna i autorskog prava [zakoni, podzakonski akti (pravilnici, uredbe, propisi i dr.)]
- Tehnička regulativa iz oblasti grafičkog dizajna (standardi, tehnički propisi, preporuke i uputstva)
- Osnove organizacije rada
- Upotreba informaciono-komunikacionih tehnologija u poslovanju
- Poslovna komunikacija

3.2. GRUPA POSLOVA: PRIPREMA POSLA I RADNOG MJESTA

3.2.1. Ključni posao: Obezbjedivanje resursa za realizaciju poslova kreiranja idejnog rješenja štampanog medija

Aktivnosti za realizaciju ključnog posla

Za uspješnu realizaciju ključnog posla, Tehničar dizajna u štampanim medijima:

- Osigurava da je relevantna dokumentacija za izvođenje radnog zadatka obezbijedena
- Obezbeđuje odgovarajuća **sredstva za rad** za izvršavanje dnevnih planova na osnovu uputstva za rad i urađenog plana

Sredstva za rad: računar i adekvatan softver za grafički dizajn, oprema i pribor za kreiranje idejnog rješenja štampanog proizvoda i dr.
- Osigurava da su struktura i broj izvršilaca obezbijedeni, u skladu sa potrebama radnog zadatka
- Provjerava **uslove rada** na radnom mjestu, u skladu sa opštim mjerama zaštite i zdravlja na radu

Uslovi rada: buka, vibracije, izvori fizičke opasnosti, osvjetljenje, temperatura i dr.
- Preduzima mjere za obezbjeđenje radnog mjesta, u skladu sa propisima o zaštiti i zdravlju na radu

Oblasti znanja za realizaciju ključnog posla

- Zakonska regulativa iz oblasti grafičkog dizajna i autorskog prava [zakoni, podzakonski akti (pravilnici, uredbе, propisi i dr.)]
- Tehnička regulativa iz oblasti grafičkog dizajna (standardi, tehnički propisi, preporuke i uputstva)
- Softver za izradu idejnog rješenja štampanih medija
- Oprema i pribor
- Profili i uloge izvršilaca
- Zaštita radnog mjesta, u zavisnosti od načina i uslova rada
- Propisi o zaštiti i zdravlju na radu

3.3. GRUPA POSLOVA: OPERATIVNI POSLOVI

3.3.1. Ključni posao: Analiza dobijenih materijala za kreiranje idejnog rješenja štampanog medija

Aktivnosti za realizaciju ključnog posla

Za uspješnu realizaciju ključnog posla, Tehničar dizajna u štampanim medijima:

- Prikuplja **informacije** o zahtjevima klijenta za kreiranje idejnog rješenja štampanog medija
 - Informacije:** namjena grafičkog proizvoda, plasman, rezolucija, vrste fontova, model boje, format datoteke, vrsta štampe i materijala, budžet, vrsta dorade i dr.
- Kontrolira preuzete **materijale** za kreiranje idejnog rješenja štampanog medija/ proizvoda
 - Materijal:** analogni (ilustracije, fotografije, grafikoni i dr.) i digitalni (digitalne fotografije, digitalni crteži, PDF fajlovi, tekstualni fajlovi i dr.)
- Vršiti unos dobijenih materijala u odgovarajuću aplikaciju, prema njihovoj **vrsti** i daljoj grafičkoj obradi
 - Vrsta:** digitalni zapis, transparentni i/ili refleksni analogni materijal
- Vršiti analizu elemenata rasterske grafike, u cilju ispunjenja zahtjeva za kreiranje idejnog rješenja
- Vršiti analizu elemenata vektorske grafike, u cilju ispunjenja zahtjeva za kreiranje idejnog rješenja
- Vršiti analizu tekstualnog materijala, u cilju ispunjenja zahtjeva za kreiranje idejnog rješenja
- Predlaže mogućnosti realizacije idejnog rješenja nadređenom i/ili klijentu na osnovu analize materijala

Oblasti znanja za realizaciju ključnog posla

- Računarska grafika
- Poslovna komunikacija
- Upotreba informaciono-komunikacione tehnologije u poslovanju
- Softver za preuzimanje i analizu materijala

3.3.2. Ključni posao: Izrada *layouta* štampanog medija

Aktivnosti za realizaciju ključnog posla

Za uspješnu realizaciju ključnog posla, Tehničar dizajna u štampanim medijima:

- Određuje format stranice štampanog proizvoda, na osnovu radne dokumentacije
- Izrađuje **ilustraciju** za dalju upotrebu, ručno i/ili korišćenjem odgovarajućeg softvera
 - Ilustracija:** jednostavne i složene ilustracije, jednoboje i višeboje ilustracije i dr.
- Vršiti **obradu** rasterske grafike, korišćenjem odgovarajućeg softvera
 - Obrada:** kadriranje, filtriranje, i dr.
- Vršiti pozicioniranje **elemenata layout-a** (nacrt, prelom strane) prema idejnom rješenju štampanog proizvoda
 - Elementi layout-a:** jednoboje i/ili višeboje fotografije, ilustracije, tekst i dr.
- Vršiti eksportovanje strane, u određenom **formatu datoteke**, u aplikacije za dalju grafičku obradu
 - Format datoteke:** nativni formati (ai, tiff, png, jpeg, indd i dr.) i zatvoreni format (PDF)
- Vršiti kontrolu izrađenog *layout-a*, uz pomoć nadređenog, vizuelno i/ili pomoću odgovarajućih mjernih uređaja

Oblasti znanja za realizaciju ključnog posla

- Tipografija
- Vektorska grafika
- Rasterska grafika
- Digitalna priprema grafičkog proizvoda

3.3.3. Ključni posao: Izrada makete finalnog štampanog medija

Aktivnosti za realizaciju ključnog posla

Za uspješnu realizaciju ključnog posla, Tehničar dizajna u štampanim medijima:

- Vršiti skiciranje montažnog/pozicionog tabaka (*template*), prema dobijenim **podacima**

Podaci: tehnika štampe, format tabaka, broj strana na tabaku, način savijanja i rezanja tabaka i dr.

- Vršiti pozicioniranje **oznaka** na tabaku

Oznake: kontrolne trake, paseri, oznake linija savijanja/sječanja "cajtne" i dr.

- Vršiti pozicioniranje strana prema nacrtu, u cilju formiranja makete na osnovu odštampanog *layouta*
- Formira makete na osnovu odštampanog *layouta*

Oblasti znanja za realizaciju ključnog posla

- Montaža tabaka
- Izrada makete

3.3.4. Ključni posao: Analiza predloga idejnog rješenja štampanog medija

Aktivnosti za realizaciju ključnog posla

Za uspješnu realizaciju ključnog posla, Tehničar dizajna u štampanim medijima:

- Vršiti odabir **tehnike štampe** za realizaciju finalnog proizvoda
Tehnike štampe: digitalne tehnike i konvencionalne tehnike (visoka, ravna, duboka i propusna)
- Vršiti kontrolu PDF fajlova prema tehničkoj dokumentaciji i **grafičkim standardima**
Grafički standardi: ISO standardi (ISO 1267), FOGRA, UGRA i dr.
- Vršiti kontrolu probnog otiska na osnovu uputstva nadređenog
- Predlaže moguća idejna rješenja štampanog proizvoda, nadređenom i saradnicima

Oblasti znanja za realizaciju ključnog posla

- Tehnike štampe
- Grafički standardi
- Kontrola kvaliteta
- Poslovna komunikacija

3.3.5. Ključni posao: Presentacija idejnog rješenja štampanog medija klijentu

Aktivnosti za realizaciju ključnog posla

Za uspješnu realizaciju ključnog posla, Tehničar dizajna u štampanim medijima:

- Izrađuje prezentaciju idejnog rješenja štampanog medija, prema uputstvu nadređenog
- Akcentuje prednosti i nedostatke idejnog rješenja, u cilju uspješnije realizacije finalnog proizvoda
- Evidentira zahtjeve klijenta za **korekciju** idejnog rješenja štampanog medija

Korekcija: formata, boje, izgleda i veličine fonta, fotografije, crteža, rasporeda elemenata na strani, rasporeda strana i dr.

- Vršiti korekciju idejnog rješenja štampanog medija prema zahtjevima klijenta

Oblasti znanja za realizaciju ključnog posla

- Izrada prezentacije idejnog rješenja
- Poslovna komunikacija
- Poslovna psihologija

3.4. GRUPA POSLOVA: KOMERCIJALNI POSLOVI

3.4.1. Ključni posao: Nabavka potrebnog materijala i opreme i procjena troškova realizacije radnog zadatka

Aktivnosti za realizaciju ključnog posla

Za uspješnu realizaciju ključnog posla, Tehničar dizajna u štampanim medijima:

- Izrađuje specifikaciju i trebovanje potrebne opreme i materijala za izradu idejnog rješenja štampanog proizvoda
- Vršiti procjenu potrebnih sati za realizaciju izrade idejnog rješenja/dizajniranja štampanog proizvoda
- Vršiti obračun pruženih usluga prema utvrđenom cjenovniku ili ugovorenoj ponudi
- Evidentira ostale troškove, propisane zakonskom regulativom
- Provjerava kvalitet isporučene opreme i materijala

Oblasti znanja za realizaciju ključnog posla

- Izrada specifikacije i procjena materijala, opreme i uređaja
- Izrada specifikacije i procjena troškova licenci, Internet domena, virtuelnih servera i dr.
- Procjena potrebnih sati za realizaciju radnog zadatka
- Obračun pruženih usluga

3.5. GRUPA POSLOVA: ADMINISTRATIVNI POSLOVI

3.5.1. Ključni posao: Ispunjavanje radne dokumentacije i vođenje evidencija

Aktivnosti za realizaciju ključnog posla

Za uspješnu realizaciju ključnog posla, Tehničar dizajna u štampanim medijima:

- Popunjava radni nalog, u skladu sa radnim zadatkom
- Vodi evidenciju o izvršenim poslovima i realizovanim radnim nalogima, ručno i/ili elektronski
- Vodi evidenciju o utrošku materijala i opreme za realizaciju radnog zadatka, ručno i/ili elektronski
- Sastavlja izvještaj o realizovanom radnom zadatku, u odgovarajućoj formi
- Učestvuje u izradi periodičnih izvještaja o realizovanim aktivnostima

Oblasti znanja za realizaciju ključnog posla

- Tehnička dokumentacija (radni nalog, idejno rješenje grafičkog proizvoda i dr.)
- Način popunjavanja radnog naloga
- Vođenje evidencije o izvršenim poslovima i realizovanim radnim nalogima
- Vođenje evidencije o potrošnji materijala u toku procesa rada
- Upotreba informaciono-komunikacionih tehnologija
- Poslovna komunikacija

3.6. GRUPA POSLOVA: POSLOVI RUKOVOĐENJA

3.6.1. Ključni posao: Rukovođenje radnom grupom za realizaciju radnog zadatka

Aktivnosti za realizaciju ključnog posla

Za uspješnu realizaciju ključnog posla, Tehničar dizajna u štampanim medijima:

- Izdaje naloge za rad izvršiocima radnog zadatka
- Koordinira radom grupe tokom realizacije radnog zadatka
- Usklađuje rad radne grupe sa ostalim učesnicima i grupama tokom realizacije radnog zadatka
- Prikuplja od izvršilaca informacije o realizaciji pojedinačnih radnih zadataka, u skladu sa radnim nalogom

Oblasti znanja za realizaciju ključnog posla

- Osnove organizacije rada
- Poslovna komunikacija
- Softverski alati za komunikaciju (elektronska pošta, alati za kolaborativni rad i dr.)

3.7. GRUPA POSLOVA: NADZOR RADA

3.7.1. Ključni posao: Vršenje nadzora nad poslovima radne grupe za realizaciju radnog zadatka dizajna štampanog medija

Aktivnosti za realizaciju ključnog posla

Za uspješnu realizaciju ključnog posla, Tehničar dizajna u štampanim medijima:

- Tumači i pojašnjava radnoj grupi dokumentaciju koja se koristi u realizaciji izrade idejnog rješenja štampanog medija
- Pojašnjava uputstva i dnevna zaduženja radnoj grupi kojom rukovodi
- Vršiti nadzor nad aktivnostima članova radne grupe u toku realizacije radnog zadatka
- Vršiti nadzor nad sprovođenjem mjera za zaštitu na radu, zaštitu okoline i očuvanja zdravlja u toku realizacije radnog zadatka

Oblasti znanja za realizaciju ključnog posla

- Tehnička dokumentacija (projektna dokumentacija, dokumentacija proizvođača i dr. na maternjem, engleskom ili drugom stranom jeziku)
- Zakonska regulativa iz oblasti grafičarstva i autorskog prava [zakoni, podzakonski akti (pravilnici, uredbe, propisi i dr.)]
- Tehnička regulativa iz oblasti grafičarstva (standardi, tehnički propisi, preporuke i uputstva)
- Osnove organizacije rada
- Poslovna komunikacija

3.8. GRUPA POSLOVA: OBEZBJEĐIVANJE KVALITETA

3.8.1. Ključni posao: Sprovođenje postupaka za kontrolu kvaliteta rada, u skladu sa normativima i drugim propisima

Aktivnosti za realizaciju ključnog posla

Za uspješnu realizaciju ključnog posla, Tehničar dizajna u štampanim medijima:

- Primjenjuje tehničku regulativu i standarde kvaliteta pri realizaciji radnog zadatka
- Koristi adekvatnu verziju softverskog paketa potrebnog za realizaciju radnog zadatka
- Obavlja faznu kontrolu dinamike i kvaliteta realizacije radnog zadatka
- Obavlja završnu kontrolu realizacije radnog zadatka

Oblasti znanja za realizaciju ključnog posla

- Tehnička dokumentacija (projektna dokumentacija, dokumentacija proizvođača i dr. na maternjem, engleskom ili drugom stranom jeziku)
- Tehnička regulativa (standardi, tehnički propisi, preporuke i uputstva)
- Standardi kvaliteta
- Softverski paketi u grafičkom dizajnu/ Softverski paketi za izradu idejnog rješenja štampanog proizvoda

3.9. GRUPA POSLOVA: ODRŽAVANJE I POPRAVKE

3.9.1. Ključni posao: Kontrola ispravnosti i funkcionalnosti opreme i softverskih paketa

Aktivnosti za realizaciju ključnog posla

Za uspješnu realizaciju ključnog posla, Tehničar dizajna u štampanim medijima:

- Kontroliše ispravnost i funkcionalnost opreme i softverskih paketa za grafički dizajn
- Sprovodi proces ažuriranja softverskih paketa za grafički dizajn, u skladu sa uputstvima proizvođača
- Obezbeđuje uslove za pravilan rad softverskih paketa za grafički dizajn
- Vrší prijavu kvarova hardverskih resursa potrebnih za pravilan rad softverskih paketa za grafički dizajn

Oblasti znanja za realizaciju ključnog posla

- Oprema za grafički dizajn
- Softverski paketi za grafički dizajn
- Ažuriranje softvera
- Upotreba informaciono-komunikacionih tehnologija
- Poslovna komunikacija

3.10. GRUPA POSLOVA: KOMUNIKACIJA

3.10.1. Ključni posao: Obavljanje komunikacije sa nadređenima, saradnicima i klijentima

Aktivnosti za realizaciju ključnog posla

Za uspješnu realizaciju ključnog posla, Tehničar dizajna u štampanim medijima:

- Učestvuje sa saradnicima u dogovoru oko radne dinamike koristeći stručnu terminologiju
- Traži od nadređenog neophodne informacije i pojašnjenja za realizaciju radnog zadatka
- Daje uputstva radnoj grupi za realizaciju radnog zadatka koristeći jasnu, stručnu terminologiju
- Izvještava nadređenog o završenom poslu koristeći jasnu, stručnu terminologiju
- Obavlja komunikaciju sa nadređenima, saradnicima i klijentima telefonom, u pisanoj formi, elektronskom poštom i/ili lično, koristeći pravila poslovne komunikacije

Oblasti znanja za realizaciju ključnog posla

- Poslovna komunikacija
- Upotreba stručne terminologije
- Upotreba informaciono-komunikacionih tehnologija

3.11. GRUPA POSLOVA: OČUVANJE ZDRAVLJA I OKOLINE

3.11.1. Ključni posao: Sprovođenje postupaka i mjera za zaštitu na radu i očuvanje zdravlja

Aktivnosti za realizaciju ključnog posla

Za uspješnu realizaciju ključnog posla, Tehničar dizajna u štampanim medijima:

- Sprovodi **preventivne mjere** za bezbjedan rad
 - Preventivne mjere:** osvjjetljenje radnih prostorija, refleksija izvora svjetlosti, udaljenost od monitora, pravilno sjedenje, pravljenje pauza u regularnim vremenskim intervalima i dr.
- Sprovodi preventivne mjere za očuvanje sopstvenog zdravlja i zdravlja svojih saradnika
- Pruža prvu pomoć saradniku u slučaju povrede na radu, u skladu sa propisanom procedurom
- Učestvuje u evakuaciji i spašavanju saradnika u slučaju opšte opasnosti, u skladu sa propisanom procedurom
- Vršiti kontrolu popunjenosti kompleta prve pomoći, u skladu sa zakonskom regulativom

Oblasti znanja za realizaciju ključnog posla

- Elementi zaštite na radu
- Osnove ergonomije
- Sigurnosne procedure prilikom izvođenja radova
- Opasnosti usljed nepravilnog korišćenja opreme i njihova prevencija
- Osnove pružanja prve pomoći
- Procedure za postupanje u slučaju opšte opasnosti

3.11.2. Ključni posao: Sprovođenje postupaka i mjera za zaštitu okoline

Aktivnosti za realizaciju ključnog posla

Za uspješnu realizaciju ključnog posla, Tehničar dizajna u štampanim medijima:

- Izvodi radove efikasno, bez nepotrebnog utroška materijala i ugrožavanja okoline
- Sortira različite vrste otpadnog materijala na odgovarajući način, u skladu sa propisima o zaštiti životne sredine, procedurama kompanije i uputstvima proizvođača djelova i opreme
- Odlazuje i upravlja otpadom, u skladu sa propisima o zaštiti životne sredine, procedurama kompanije i uputstvima proizvođača opreme
- Obezbeđuje da radno mjesto bude čisto i uredno do finalizacije idejnog rješenja

Oblasti znanja za realizaciju ključnog posla

- Značaj zaštite životne sredine
- Ekološki standardi za odlaganje otpadnog materijala
- Procedure reciklažnog postupka i iskorišćenja papirnog, metalnog, plastičnog, električnog i elektronskog otpadnog materijala
- Propisi iz oblasti upravljanja otpadom

4. OSTALE INFORMACIJE O ZANIMANJU

Sektor i podsektor prema NOK-u	Sektor: Humanistika i umjetnost Podsektor: Umjetnost
Šifra i naziv zanimanja ili grupe zanimanja prema SKZ/ ISCO-u	2166 Grafički i multimedijiski dizajneri
Tipično radno okruženje i uslovi rada	Tehničar dizajna u štampanim medijima radi u štampariji ili studiju za pripremu štampe. Poslove obavlja u zatvorenom prostoru. Posao uključuje duži rad pred kompjuterskim ekranima koristeći savremene grafičke aplikacije, pa može biti naporan za oči, zglobove i kičmu. Postoji mogućnost rada i u noćnim uslovima u zavisnosti od rokova za završetak zadatog posla. Prilikom rada može biti izložen elektronskom zagađenju i hemijskim isparenjima. Može da radi samostalno, da koordinira manjom grupom i/ili da radi pod nadzorom nadređenog.
Srodna zanimanja	Tehničar dizajna u elektronskim medijima, Tehničar dizajna grafike u prostoru, Tehničar dizajna u interaktivnim medijima (UX i UI dizajn)
Ostale informacije	

5. REFERENTNI PODACI

Naziv dokumenta: Standard zanimanja Tehničar/ Tehničarka dizajna u štampanim medijima

Kod dokumenta: SZ-020241-TDŠM

Datum usvajanja dokumenta: 07. jun 2023. godine

Sjednica nadležnog Savjeta na kojoj je dokument usvojen: XXII sjednica Savjeta za kvalifikacije

Radna grupa za izradu dokumenta:

1. mr Nikola Latković, magistar likovnih umjetnosti, redovni profesor, Fakultet vizuelnih umjetnosti, Podgorica
2. mr Suzana Pajović, magistar grafičkog dizajna; magistar vajarstva, redovni profesor, Fakultet likovnih umjetnosti, Cetinje
3. Slađana Bajić Bogdanović, diplomirana grafička dizajnerka, Mahna Mahna d.o.o.
4. Irina Tomić, specijalista dizajna vizuelnih komunikacija, Infinum d.o.o. Podgorica
5. Anica Damjanović, specijalista grafičkog dizajna, grafički dizajner, Monargo d.o.o. Podgorica
6. Mensur Taljanović, bečelor primijenjenog računarstva, dizajner i grafički tehničar, AP Print d.o.o. Podgorica
7. Ana Pejović, specijalista grafičkog dizajna, nastavnik, JU Srednja likovna škola „Petar Lubarda“, Cetinje
8. Aleksandra Četković, specijalista dizajna vizuelnih komunikacija, nastavnik, JU Srednja stručna škola “Spasoje Raspopović”, Podgorica

Koordinatori:

Sandra Brkanović, diplomirani elektroinženjer, rukovodilac u Odjeljenju za istraživanje i razvoj kvalifikacija, JU Centar za stručno obrazovanje

Marina Braletić, diplomirani inženjer elektrotehnike, nastavnik, JU Srednja elektrotehnička škola „Vaso Aligrudić“ Podgorica

Ostale informacije:

Lektura: Magdalena Jovanović, samostalni savjetnik I za odnose sa javnošću, organizaciju događaja i lektorisanje, JU Centar za stručno obrazovanje

Dizajn i tehnička obrada: Danilo Gogić, savjetnik I – administrator, JU Centar za stručno obrazovanje